

Rijn weer niet schoner geworden

Voor het tweede achtereenvolgende jaar is de Rijn niet schoner geworden. De hoeveelheden van verschillende zware metalen lijken zelfs weer toe te nemen, zij het niet dramatisch. Vooral de toename van diglyme, en een nauw verwant derivaat als triglyme, is fors te noemen, zo meldt RIWA-Rijn, de Vereniging van Rijnbedrijven in haar jaarrapport over 2005. De Rijn voerde bovendien weer beduidend minder water af dan gebruikelijk.

In het jaarrapport over 2004 merkte RIWA-Rijn voor het eerst op dat er een einde was gekomen aan de gestage afname van de hoeveelheid zware metalen in het Rijnwater. Halverwege de jaren tachtig werd merkbaar dat overal langs de Rijn zuiveringsinstallaties waren gebouwd. Elk jaar werd het water schoner. Aan die trend is in 2004 een einde gekomen. Bij de meetpunten van RIWA in Lobith, Nieuwegein, Andijk en Nieuwersluis

zijn soms zelfs lichte toenames van zware metalen geconstateerd. Bij gebrek aan voldoende statistisch materiaal houdt RIWA nog een slag om arm door nog niet van een significante toename te spreken. Bovendien kan hebben meegespeeld dat 2004, net als 2003, een jaar was waarin de Rijn minder dan gemiddeld afvoerde. Ook de 1900 m³/sec die de Rijn in 2005 afvoerde, bleef weer onder dit gemiddelde van de laatste twintig jaar, dat 2281 m³/sec bedraagt.

Diglyme

Verontrustender noemt RIWA de forse groei van de polyether diglyme, een stof die wordt gebruikt in de verf-, lak- en vernisindustrie, bij de productie van cosmetica, in remvloeistof en als reinigings- en oplosmiddel. Toxicologisch is diglyme niet bijzonder gevaarlijk, maar de stof blijkt moeilijk afbreekbaar en vormt daardoor een probleem voor de

drinkwaterbereiding. De stof overschrijdt sinds 2005 nagenoeg permanent de grenswaarde die de koepelorganisatie van alle drinkwaterbedrijven langs de Rijn, de IAWR, in haar Rijnmemorandum heeft gesteld.

De overschrijding komt vooral voor rekening van lozingen in Wiesbaden en Leverkusen, maar deze lijken voorsnog niet aan te pakken, ook al is het onderwerp aangekaart bij de Internationale Commissie tot Bescherming van de Rijn. RIWA stelt, met diglyme als voorbeeld, dat overheden niet alleen naar de gevolgen voor het milieu moeten kijken bij het besluit om nieuwe stoffen toe te staan, maar evenzeer de drinkwaterbelangen moeten afwegen.

MEER INFORMATIE:
RIWA, Peter Stoks, stoks@riwa.org

Water infiltreren helpt Brabantse Wal vernatten, maar is duur

Infiltratie is een manier om verdroging van de Brabantse Wal tegen te gaan. Maar wel een dure, zeker als er gebruik wordt gemaakt van diepte-infiltratie. Meer voor de hand liggende manieren om dit Natura 2000-gebied tussen Bergen op Zoom en de Belgische grens te vernatten, zijn het stoppen van de drainage, het vergroten van de aanvoer van water en het omzetten van bos in hei. Dit heeft een tweejarig onderzoek van de provincie Noord-Brabant en Evides Waterbedrijf uitgezonden.

Evides wint op drie plaatsen op de Brabantse Wal grondwater: bij Huijbergen, Ossendrecht en Halsteren. Twee van deze onttrekkingen dragen er toe bij dat vennengebied rondom het Groote Meer – dat aansluit op de Kalmt-houtse Heide in België – te lijden heeft van verdroging. In 2003 besloten de provincie en Evides om werk te maken van duurzaam waterbeheer in het gebied. Als onderdeel daarvan zijn vorig jaar in de buurt van Ossendrecht proeven gedaan met ondiepe en diepe infiltratie om na te gaan of dit een effectief middel kan zijn in de strijd tegen de verdroging. Tijdens de proef met ondiepe infiltratie heeft men ongeveer 25 miljoen liter water de grond in laten zakken. Doordat zich op geringe diepte tal van leemlagen bevinden, verspreidde het water zich over een vrij groot gebied, maar zakte het niet ver de bodem in. Voor de diepinfiltratieproef is via een put 35.000 liter per uur geïnfiltrated, totdat er 65 miljoen liter in de bodem was gebracht.

Technisch gezien ging dit nagenoeg zonder problemen, maar deze vorm van infiltratie is aanmerkelijk kostbaarder gebleken dan de eerste methode. Bovendien zal het aanbrengen van een leidingennet in het natuurgebied op bezwaren stuiten, mocht voor deze oplossing worden gekozen, verwachten de opstellers van het rapport dat deze zomer aan gedeputeerde Moons is overhandig.

Ecologisch onderzoek

Uit een ecologisch onderzoek dat deel uitmaakt van het project, is voortgekomen dat de kwaliteit van het water dat in enkele meertjes stroomt, niet voldoet aan de eisen die de vegetatie stelt. Dat komt deels doordat er van enkele landbouwenclaves te voedselrijk water afstroomt. Ook wordt ten behoeve van de akkers de grondwaterstand laag gehouden. De opstellers van het rapport adviseren dan ook om waterlopen, waarvan de stromingsrichting in het verleden is aangepast, te herstellen en het water van enkele stroompjes die nu net buiten het gebied lopen, naar de Brabantse Wal te leiden. Daarnaast moet de landbouw de inbreng van voedingsstoffen drastisch verminderen. Een laatste bijdrage aan het halen van de habitatdoelstellingen voor de Brabantse Wal kan het omvormen van bos in heide leveren. Bomen nemen immers meer water op, dat zij vervolgens verdampen. Bovendien gaat het om een plantage en niet om natuurlijk bos. Volgens het rapport moeten deze maatregelen eerst worden genomen, voordat duurdere

FOTO: EVIDES
BORING OSSENDRECHT

maatregelen als infiltratie in aanmerking komen. Het waterschap Brabantse Delta komt volgend jaar met een integrale visie en met voorstellen voor herstel.

MEER INFORMATIE:
Evides, Henk Ketelaars,
tel. (010) 293 60 38,
h.ketelaars@evides.nl